

Ilmastonmuutos ja maaseutu-hanke

Ilmastonmuutoksen vaikutukset ja alustavia tuloksia

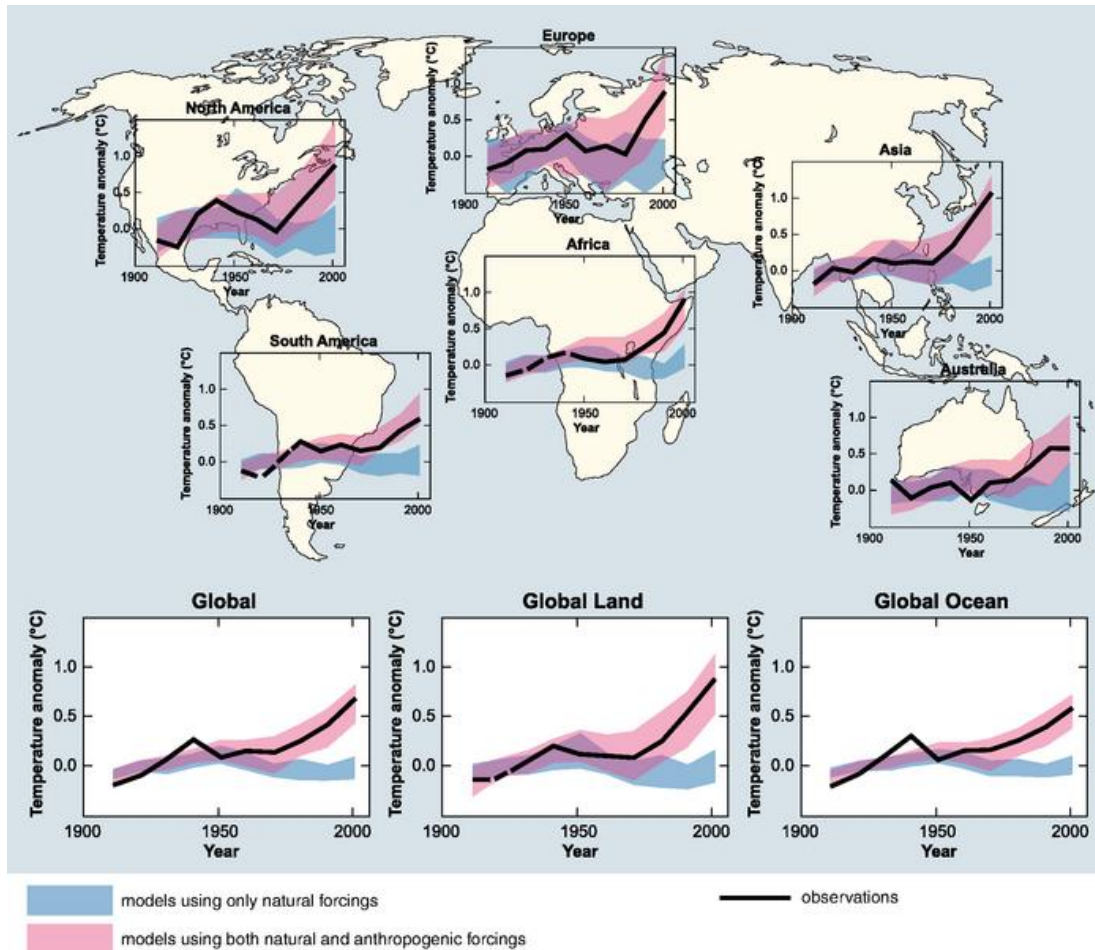

Hanna Mäkinen

Ilmastonmuutos ja maaseutu (ILMASE) –hanke

- Valtakunnallinen tiedonvälityshanke
- Sieto- ja sopeutumiskyvyn lisääminen maaseudulla edellyttävät tietoa ja ymmärrystä
- ILMASE-hankeen tavoite on välittää tutkimustietoa työpajojen ja verkkoviestinnän avulla

- **Globaaleja muutoksia**
  - **Muutokset pohjoisessa suurempia**

Arvioidut muutokset Suomessa

- Keskilämpötila nousee 2-6 astetta tämän vuosisadan loppuun mennessä (talvi 3-9°C, kesä 1-5°C)
- Lumipeitteisten päivien ja roudan odotetaan väheneminen
- Sadanta lisääntyy (talvella jopa 40 %?) (erityisesti talviaikaiset vesisateet ja rankkasateet)
- Lisääntyvä paikallinen säävaihtelu
- Ääri-ilmiöt (helteet, tulvat, rankkasateet)

Vaikutuksia maaseudun elinkeinoihin

- Vaikutukset sekä suoria että epäsuoria
  - Kasvukausi pidentyy hiljalleen (vuosisadan lopussa 3- (5) vk?)
    - Satopotentiaali kasvaa ja viljelyalat levittäytyvät
    - Metsän kasvu lisääntyy
    - Kevätkylvöisien viljojen leviäminen pohjoisemmille alueille
    - Säilörehunurmen tuotanto -> kolme niittoa/ kasvukausi yhä pohjoisempina?
    - Tuholaiset ja taudit hyötyvät
    - Tuotanto-olot muuttuvat
- Mutta myös..
  - Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan ohjaustoimien lisääntyminen
  - Hintavaihtelut elintarvike- ja panostuotannossa
  - Energian hinnan nousu?
  - Vaihtelut tuottajahinnoissa

Miksi mieltää ilmastonmuutosta?

- **Maaseudun yrittäjät ryhmänä hajanainen**
  - Epäsuorat muutokset
  - Ilmaston epävarma muuttuminen ajallisesti ja paikallisesti, sään vaihtelu ja äärevyys lisääntyy
- > tarvitaan kohdennettuja ratkaisuja; joustavuutta odottamattomiin muutoksiin
- Toimijan kyky hallita riskejä ja hyödyntää mahdollisuuksia tulee yhä keskeisempään rooliin
  - Toimijoiden aktiivinen sopeutuminen, ohjattu sopeutuminen (mm. politiikkaohjaus), yhteistyö ja tiedonkulku (käytännön toimijat, päätöksentekijät, tutkijat)

Hillinnän ja muutokseen sopeutumisen tarve

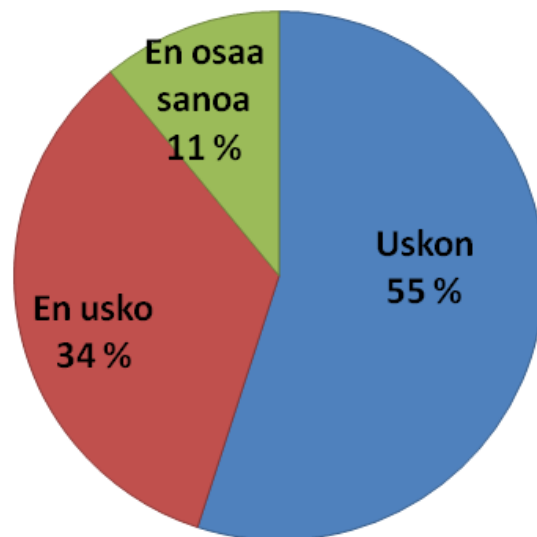
- Sopeutumiskykyä muutokseen tarvitaan, mutta mihin oikeastaan sopeudutaan?
  - **Ilmastonmuutoksen epäsuoriin vaikutuksiin** (lyhyellä aikavälillä)
  - Hillintätavoitteet: toimien vaikutuksiin (lyhyellä aikavälillä)
  - Ilmastonmuutoksen suoriin vaikutuksiin (pidemmällä tähtäimellä)

Internet-kysely maaseudun toimijoille

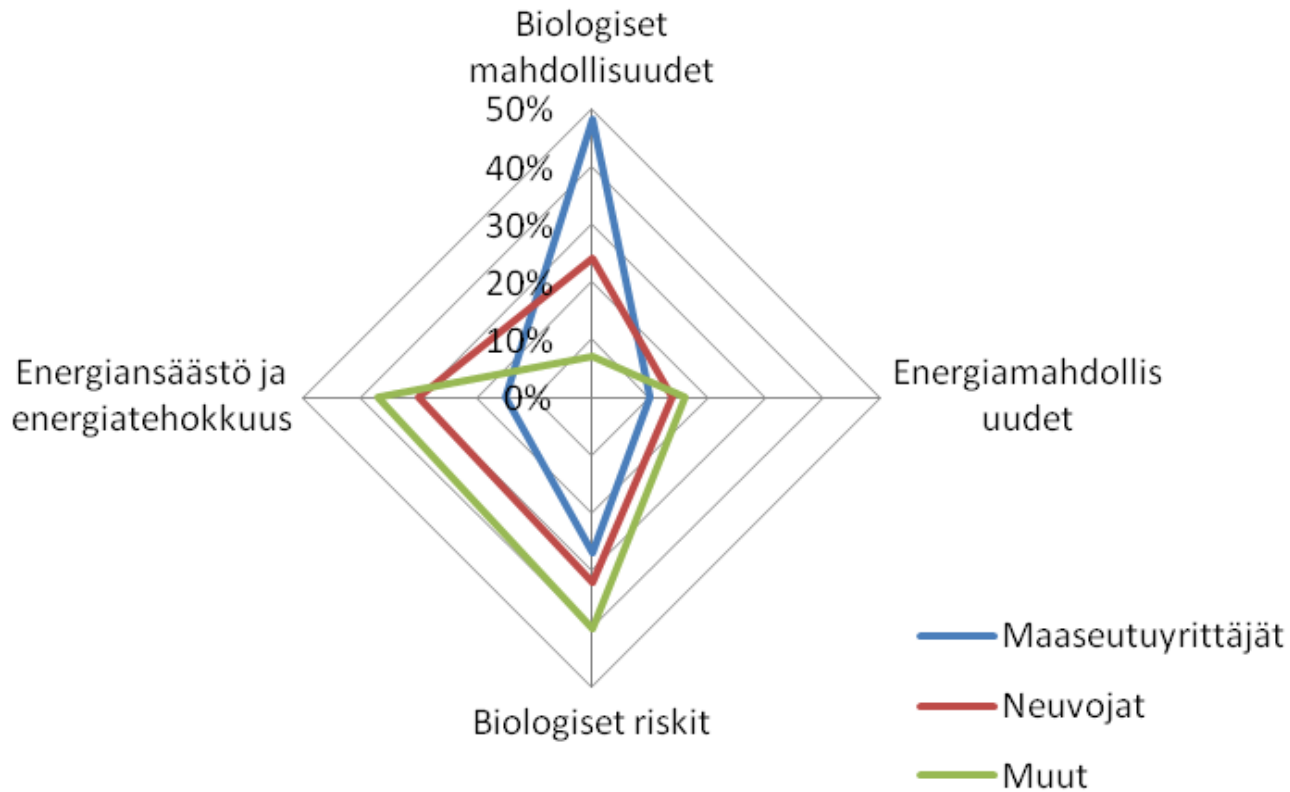
- Eniten tietoa tarvittiin politiikka- ja talousaihealueesta, 84 % mielestä
- Uusiutuvaan energiaan liittyvistä aiheista tarvittiin lisää tietoa 71 % mielestä

Uskotko ilmastonmuutoksen aiheuttavan lähitulevaisuudessa muutoksia omassa toiminnassasi?

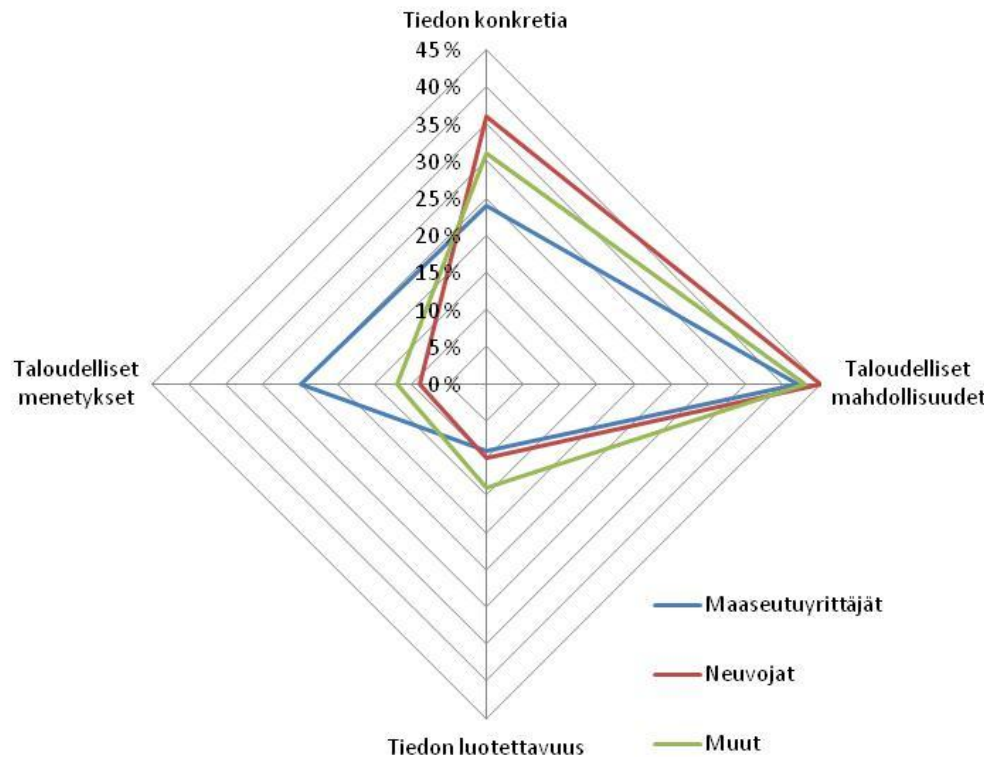
Millaisia muutoksia?

Tilatason käytännön esteet ja tarvittavat kannustimet

- Epäonnistunut ilmastonmuutosviestintä ja taloudelliset esteet olivat toimijoiden mukaan suurimpia esteitä ilmastonmuutoksen kiinnostavuudelle ja hillintä- ja sopeutumistoimien käytäntöön viennille

Taloudellisuus

Maatalouden heikko tulotaso ja kannattavuus, pelot lisääntyvistä kuluista (ohjauskeinojen kiristymisestä, energian ja panosten hinnan noususta) -> herättelee arvolutautuneisuutta

Tarvitaan taloudellisia kannustimia ja muutoksia toimintaympäristöön (biokaasu, markkinat hiilimerkityille tuotteille yms).

Tieto

Epäluotettavaa (ilmastotutkimustieteen epävarmuus, eri sidosryhmien riitely ilmastonmuutoksen totuudenperäisyydestä ja muutosnopeudesta sekä politiikan monitavoitteisuus)

Ei ole tilatasolle sovellettavassa muodossa -> kaivataan selkeitä oppaita, tilatason esimerkkejä ja neuvontaa

Ei tarkkaa tietoa siitä, mitä toimia tarvitaan tai mitkä toimet todella tehoavat

Informaatiohäky

Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Lappi		Keskiarvo
Kasvintuotanto muuttuvassa ilmastossa:	Rikkakasvien hallinta	3
	Kasvitautilien hallinta	2,87
Kotieläintuotanto ja ilmastonmuutos:	Palkokasvien viljely ja valkuaisomavaraisuus	3,03
	Lannan varastointi ja hyödyntäminen	2,97
Maan viljavuuden ylläpito:	Maan vesitalous ja sään ääri-ilmiöt	2,94
	Maan kasvukunnon parantaminen	2,86
Monimuotoisuus:	Monimuotoisuus ja satovarmuus	2,7
	Maaseutuyrityksen kasvava monialaisuus riskinhajauttajana	2,64
	Monimuotoisuus maatalousympäristössä: vaikutukset tauti- ja tuholaispaineeseen	2,64
Metsätalous ja ilmastonmuutos:	Metsäbiomassa bioenergian raaka-aineena	2,85
	Kasvatut tuholais- ja tautiriskit metsätaloudessa	2,8
Uusiutuva energia:	Biokaasun tuotanto	3,15
	Yhteiskunnan tuki uusiutuvaan energiaan maaseudulla	3,12
Politiikka ja talous:	Maatilojen kannattavuuskehitys	3,41
	Maatalouspolitiikka seuraavalla EU-ohjelmakaudella	3,4
Ruuantuotanto ja ilmastonmuutos:	Kotimaisuus ruuantuotannossa	3,28
	Huoltovarmuus	3,09

Rovaniemellä pidetyssä työpajassa: MTT

Lapin vahvuudet ja heikkoudet

ilmastonmuutokseen varautumisessa

Vahvuudet:

- Uusiutuvien luonnonvarojen hyödyntäminen->työllisyys, monialaisuuden perinne, monipuoliset imago-tekijät, uudet matkailijat, ilmastonmuutoksen hyödyt tuotantoon, sopeutumiseen on totuttu

Heikkoudet:

- Elinkeinorakenteen yksipuolistuminen, ikärakenne, nopeiden voittojen tavoittelu, viestinnän heikkoudet, vähättely & vaatimattomuus, opetuksen kehittäminen
- Ympäri Suomen tärkeäksi koetaan **yhteistyö**

Hankkeen verkkosivusto löytyy osoitteesta:

www.ilmase.fi

Sivustolle päivittyy alueellista ilmastotietoa, kohdevierailuja ja tietopaketteja eri tutkimusteemoista.

The screenshot shows the homepage of the ILMASE website. The header includes the title 'ILMASE' and the subtitle 'ILMASTONMUUTOS JA MAASEUTU'. Below the header is a navigation menu with links for 'Etusivu', 'Hanke', 'Tietopaketti', 'Työpajat', 'Alueellisia esimerkkejä', 'Keskustele', and 'Linkkejä'. The main content area features a large article titled 'Syksyn 2012 työpajat Kaarinassa, Jyväskylässä ja Rovaniemellä'. The article text includes the publication date 'Julkaistu 9.10.2012', a sub-heading 'Satovarmuutta muuttuviin ilmasto-oloihin', and details for workshops in Kaarinassa, Jyväskylässä, and Rovaniemellä. A sidebar on the left contains sections for 'MIKÄ ILMASTONMUUTOS?' and 'UUSIMMAT' with several links.

Kiitos 😊

